

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT ÇEPNİ'YE AİT 7/13666 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

“6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu” ve 21.02.2015 tarihli ve 29274 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde, Van İli Çatak İlçesi sınırları içinde Sortkin Deresi üzerinde HES Projesi Saral-3’ün planlanmıştır. Saral-3 HES Projesinin Şubat-2013 tarihli Revize Fizibilite Raporu Bakanlığımız bağlı kuruluşu olan Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü tarafından uygun bulunarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu’na (EPDK) yönlendirilmiş, 2013 yılında Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) kapsamında halkın katılım toplantısı yapılmış, EPDK tarafından ön lisans verilmiştir.

Projenin ÇED olumlu kararı 2014 yılında alınmış olup, projenin iptali gibi bir konu hiçbir zaman söz konusu olmamıştır. Söz konusu projeye ilişkin olarak şirket ile DSİ arasında 31.01.2018 tarihinde Su Kullanım Hakkı Anlaşması imzalanmıştır.

Van İli Çatak İlçesi sınırları içinde Sortkin Deresi üzerinde tesis edilerek işletilmesi planlanan Saral-3 HES Projesi üç kademede değerlendirilmiş olup, toplam kurulu gücü 12 MWh, yıllık ortalama toplam enerji üretim kapasitesi 51,785 GWh’dir.

HES’lerde suyun alındığı ve bırakıldığı yer arasında kalan dere yatağında doğal hayatın idamesi için bırakılması gereken su miktarı, ÇED aşamasında Bakanlığımızın kontrollüğünde ilgili şirketler tarafından, konuda uzman akademisyenlere hazırlatılan ekosistem değerlendirme raporunda belirlenmektedir. Bırakılacak suyun ölçümü ve kontrolü için ise Akım Gözlem İstasyonları, DSİ’nin belirlediği standartlara göre lisans sahibi firma tarafından kurulmakta olup, işletme aşamasında bırakılması gereken suyun denetimi ilgili kurumların personellerinden oluşan ekip tarafından denetlenmektedir. HES projelerinin başvurudan işletmeye alınmaya kadar olan süreç içerisinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda Bakanlığımız, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Valilikler, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi çok sayıda Kurum ve Kuruluşlar ile bilgi ve görüş alışverişinde bulunmaktadır. Hidroelektrik enerjiden elektrik üretimi için hayata geçirilen projelerde, suyun ve doğal hayatın korunması ile suyun yöredeki insan, bitki ve hayvanların ihtiyaçlarında kullanılması önceliklidir. Ekolojik dengenin korunması ve sürdürülebilmesi için gerekli olan tarım alanları için sulama suyu, doğal hayat suyu, içme suyu, kullanma suyu ve diğer kadim su haklarından arta kalan su ile enerji üretilmesi hedeflenmekte ve bu husus, firmalar ile imzalanan *Su Kullanım Hakkı Anlaşmaları* ile teminat altına alınmaktadır.

Van İli Çatak İlçesi sınırları içinde Sortkin Deresi üzerinde tesis edilerek işletilmesi planlanan Saral-3 HES projesi için de, onaylanan ÇED raporunda yer alan ekosistem değerlendirme raporunda, hangi mevsimde ne kadar suyun enerji üretimi için kullanılacağı ilgili kurum tarafından belirtilmiştir.

Ülkemizde gerçekleştirilen/gerçekleştirilecek her HES projesinin doğaya olan etkileri, yapılacak saha düzenlemelerinin, ağaçlandırmanın ve/veya yeşil alan düzenlemelerinin ne kadar alanda, nasıl yapılacağı, bunun için seçilecek bitki ve ağaç türlerinin cinsleri ve bunun gibi önlemler ÇED süreci kapsamında değerlendirilmektedir. Su kaynaklarının planlaması DSİ tarafından yapılmakta olup, menba ve mansapta bulunan tüm projelerin kotları ve

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

projelerin bütüncül yaklaşımla birbirlerine ve çevreye etkileri başta DSİ olmak üzere ilgili idarelerin inceleme ve kontrolü altında bulunmaktadır.

Kanısipi Şelalesi, Sortkin Deresi üzerinde tesis edilerek işletilmesi planlanan Saral-3 HES projesi santral binası yerinin yaklaşık 1 km mansabında, Sortkin Çayı üzerinde değil bir yan dere üzerindedir. Bu nedenle herhangi bir etkilenme söz konusu değildir.

“6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu” kapsamında özel sektör tarafından yapımı gerçekleştirilen HES’lerde çalışan işçi ve mühendisler konusunda DSİ’nin herhangi bir tasarrufu bulunmamaktadır. DSİ tarafından yapılmakta olan denetimler ise DSİ bünyesinde çalışan teknik personellerden oluşturulan ekiplerce gerçekleştirilmektedir.

Su ürünleri yetiştiriciliği Ülkemizde en hızlı büyüyen sektörlerin başında gelmektedir. Sektörü etkileyebilecek düzensiz yağış rejimine bağlı değişken akıştan kaynaklı su miktarından, su ürünleri üreticilerimizin mağdur olmaması için tüm kamu kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanmaktadır.

Ülkemizin pek çok bölgesinde başta doğal alabalıklar olmak üzere diğer su ürünleri türlerinin korunmasına yönelik tedbirler alınmaktadır. Bu tedbirlerin başında göç yollarının açık tutulması, yeterli düzeyde su bırakılması mevzuatla zorunlu tutulmaktadır. Bakanlığımızca doğal balık türlerinin korunmasına yönelik denetimler sürekli yapılmaktadır. Bu kapsamda Çatak İlçesi sınırlarında bulunan Norduz Çayı’nda da kırmızı benekli alabalığın avcılığı yasaklanmıştır.